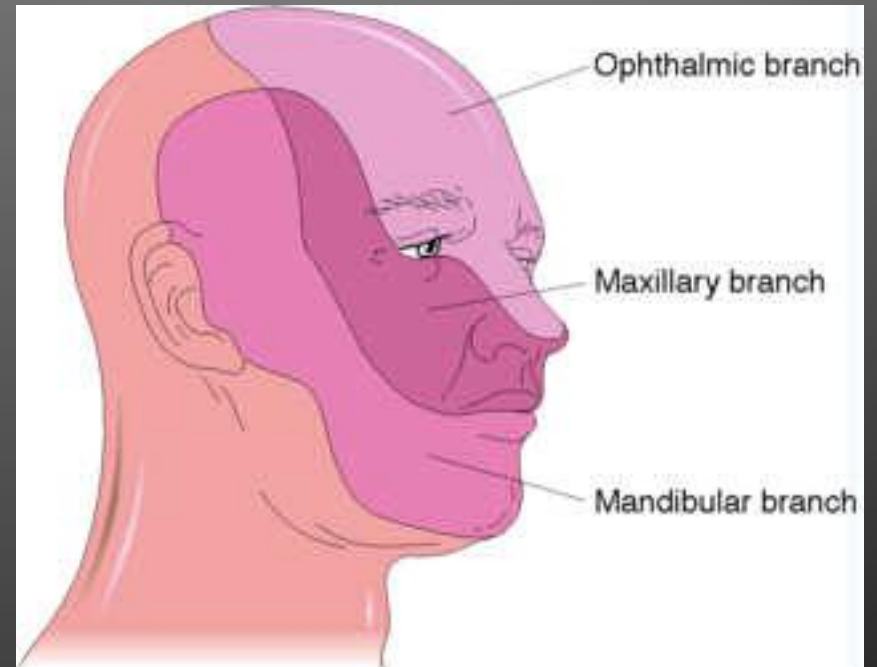
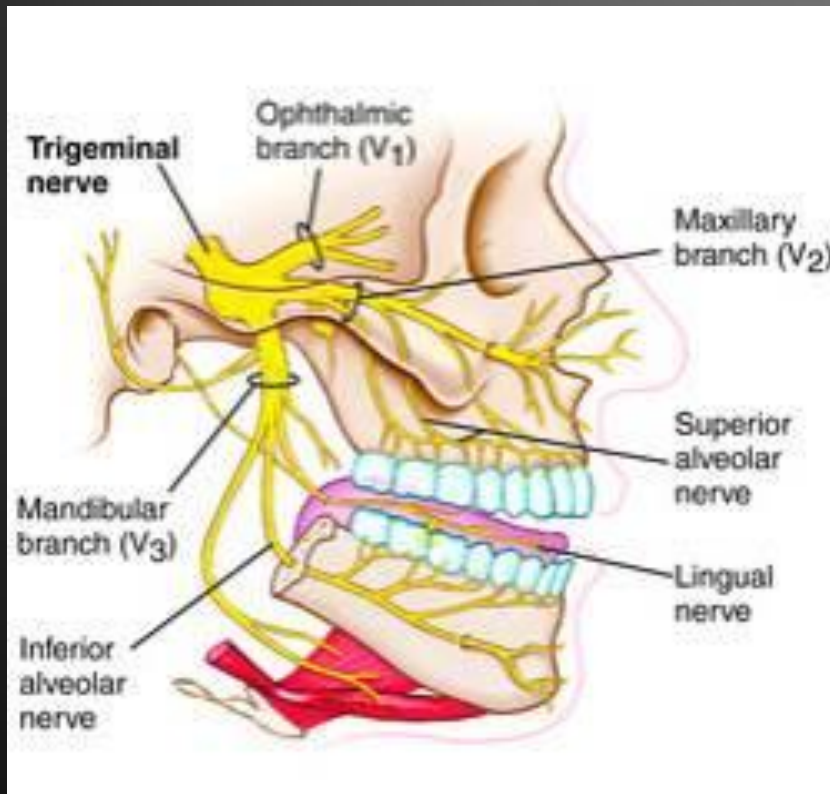

Πόνος προσώπου,
στοματοφαρυγγικής
κοιλότητας, αυχένα και
ώμου

Παναγιώτης Τσιριγώτης

Τρίδυμο νεύρο (V)

Αιτιολογία

- ▶ Μυοσκελετικής αιτιολογίας
- ▶ Αγγειακής αιτιολογίας
- ▶ Νευροπαθητικός πόνος
- ▶ Φλεγμονώδους αιτιολογίας
- ▶ Αντανεκλαστικό άλγος
- ▶ Ψυχογενής πόνος

Μυοσκελετικός πόνος

- ▶ Μυοπεριτονιακός πόνος
- ▶ Κροταφογναθική αρθρίτιδα

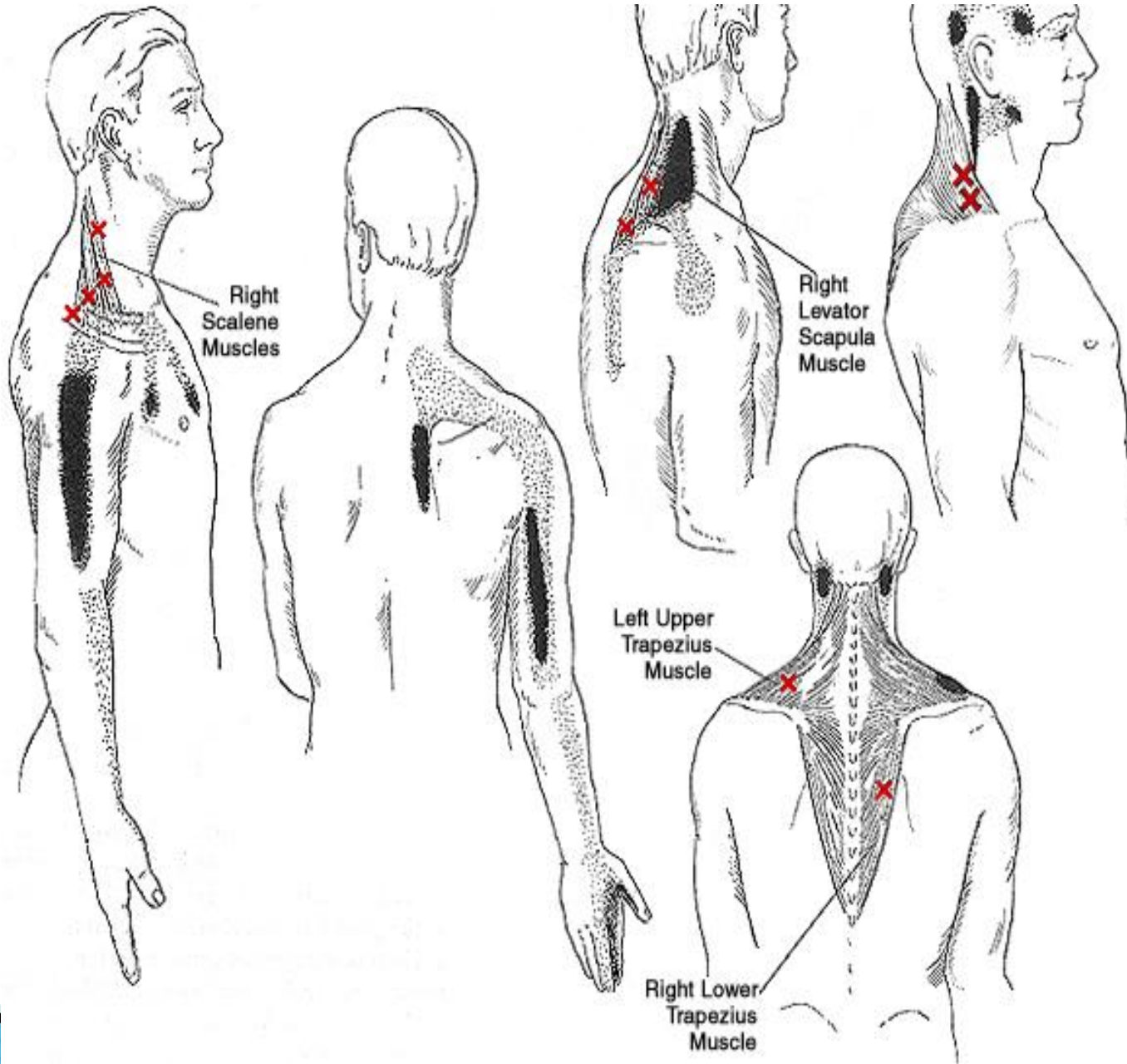
Μυοπεριτονιακός πόνος

Ανατομικό Τρίγωνο Pain

Τραπεζοειδής

Στερνοκλειδομαστοειδής

- ▶ Συμπτωματολογία
- ▶ Κεφαλαλγία
(κροταφική, υπινιακή)
- ▶ Αυχεναλγία
- ▶ Ωμαλγία

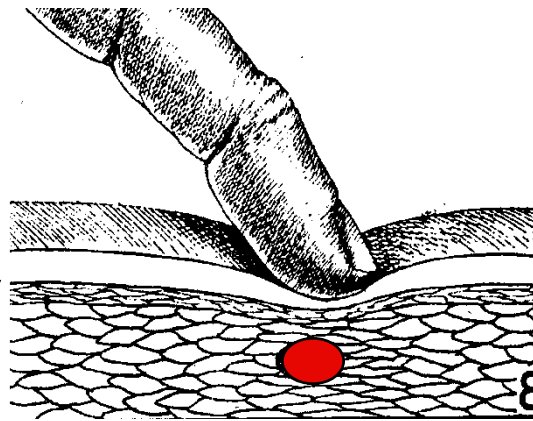

Myofascial Trigger Points

Clinical Features

Spot Tenderness

A very tender small spot which is found in a Taut Band.

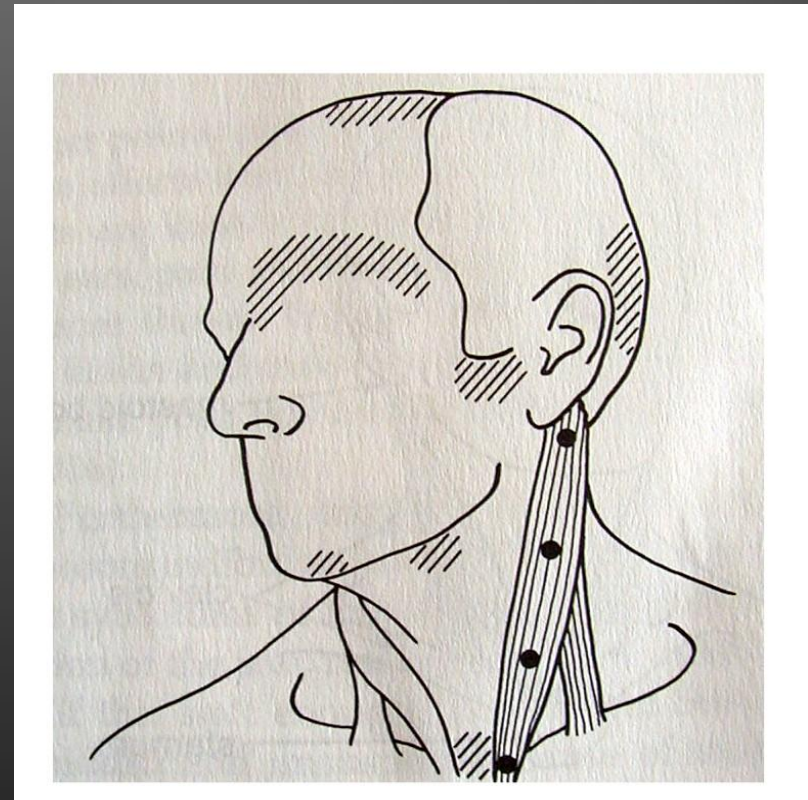

The sensitivity
increasing the
taut
band.

) can be increased by
muscle fibers of the

Referral Pattern of Selected Muscles

- ▶ Sternocleidomastoid (sternal portion) can cause frontal headaches, TMJ pain, occipital headaches.

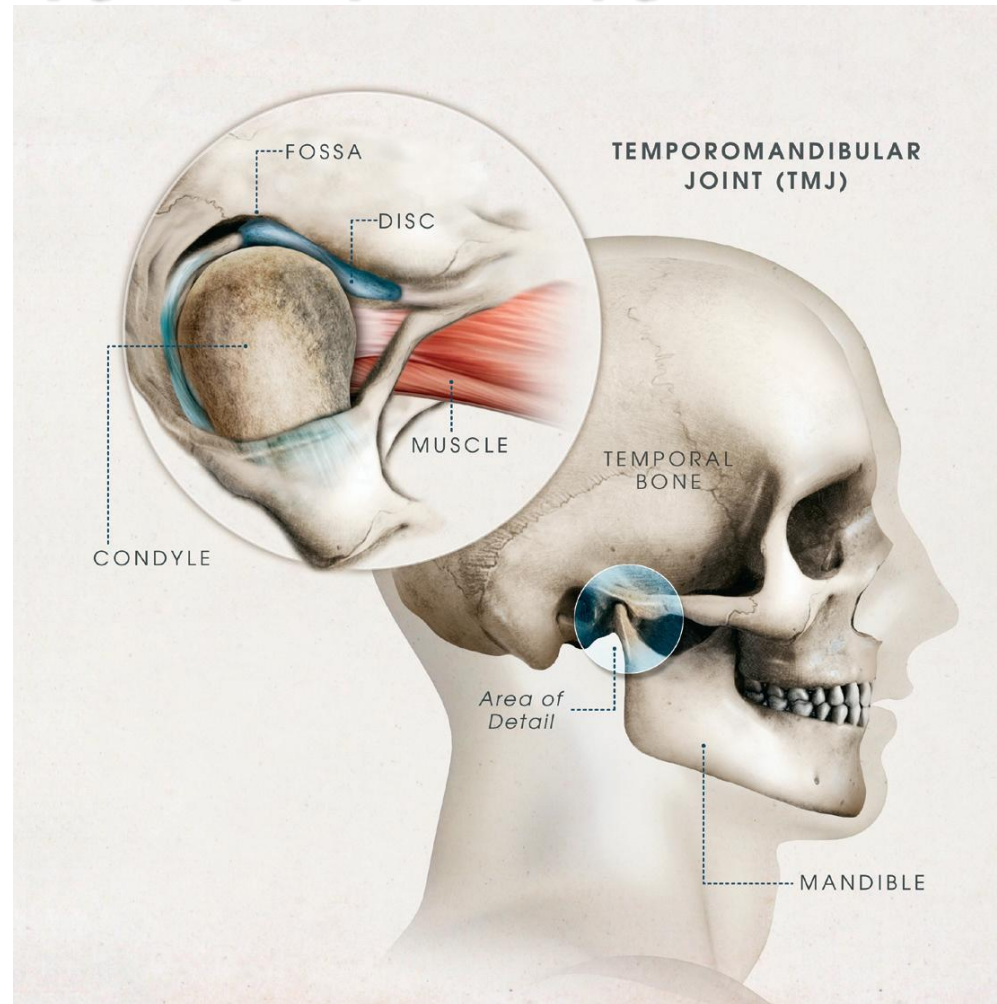

Κροταφογναθική άρθρωση

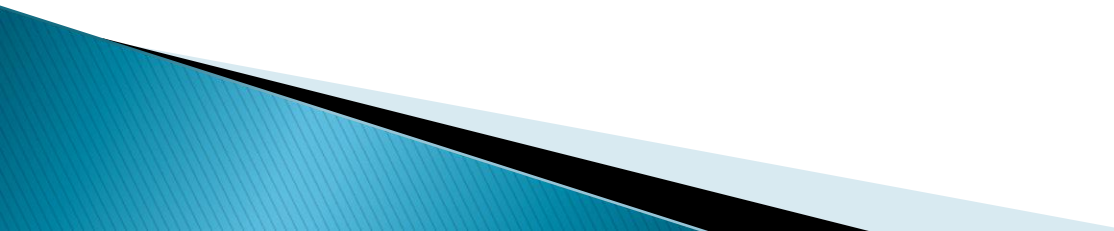
Άλγος στην περιοχή της Κροταφογναθικής άρθρωσης

- ▶ To keep this motion smooth, a soft disc lies between the mandibular condyle and the temporal bone.
- ▶ This disc absorbs shocks to the jaw joint from chewing and other movements.

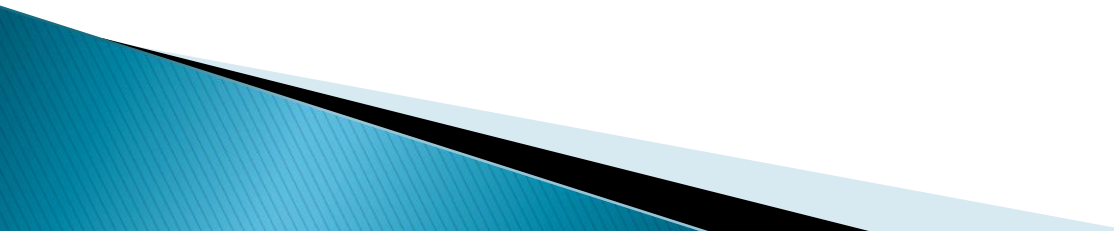

Διαταραχές κροταφογναθικής

3 κατηγορίες:

- **Μυοπεριτονιακός πόνος: μυικός πόνος**
  - **Βλάβη στον κόνδυλο της άρθρωσης**
  - **Αρθρίτιδα**
-

Αιτιολογία?

- ▶ Άγνωστη αιτιολογία.
  - ▶ Συνήθως οφείλεται σε μικροτραυματισμούς στην άρθρωση.
  - ▶ Ασθενείς που πιέζουν τα δόντια τους στην διάρκεια ύπνου
  - ▶ Εκδήλωση άγχους
-

Αγγειακής αιτιολογίας

- ▶ ημικρανία

Ημικρανία

- ▶ Ετερόπλευρο άλγος
- ▶ Διάρκεια από ώρες μέχρι ημέρες
- ▶ Συχνά συνοδεύεται από ναυτία και έμετο
- ▶ Φωτοφοβία
- ▶ Εκλυτικά αίτια
  - Συναισθηματικό **Stress**
  - Τροφικά αίτια

Ημικρανία

Αιτιολογία: αγγειοσύσπαση που ακολουθείται από αγγειοδιαστολή εξω και ενδοκρανιακών αγγείων

- ▶ **Θεραπεία:**
  - Ergotamine
  - Methylsegide
  - Clonidine
  - Beta-blockers

Acute Migrainous Neuralgia

Αθροιστική κεφαλαλγία

- ▶ Επαναλαμβανόμενα επεισόδια άλγους διάρκειας ολίγων λεπτών (~30 min) με μεσοδιαστήματα ελεύθερα πόνου
- ▶ Επισυμβαίνουν συνήθως νύκτα
- ▶ Αφυπνίζουν τον ασθενή
- ▶ Εντόπιση άλγους περιοφθαλμικά και κροταφικά
- ▶ Συνοδεύεται από δακρύρροια και ρινική συμφόρηση
- ▶ Αφορά συνήθως νεαρές ηλικίες
- ▶ Θεραπεία: 'όπως η κλασσική ημικρανία

Νευραλγίες

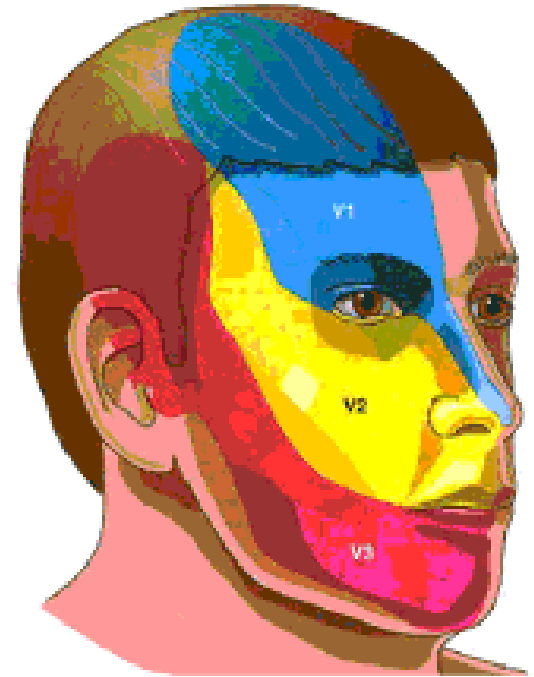
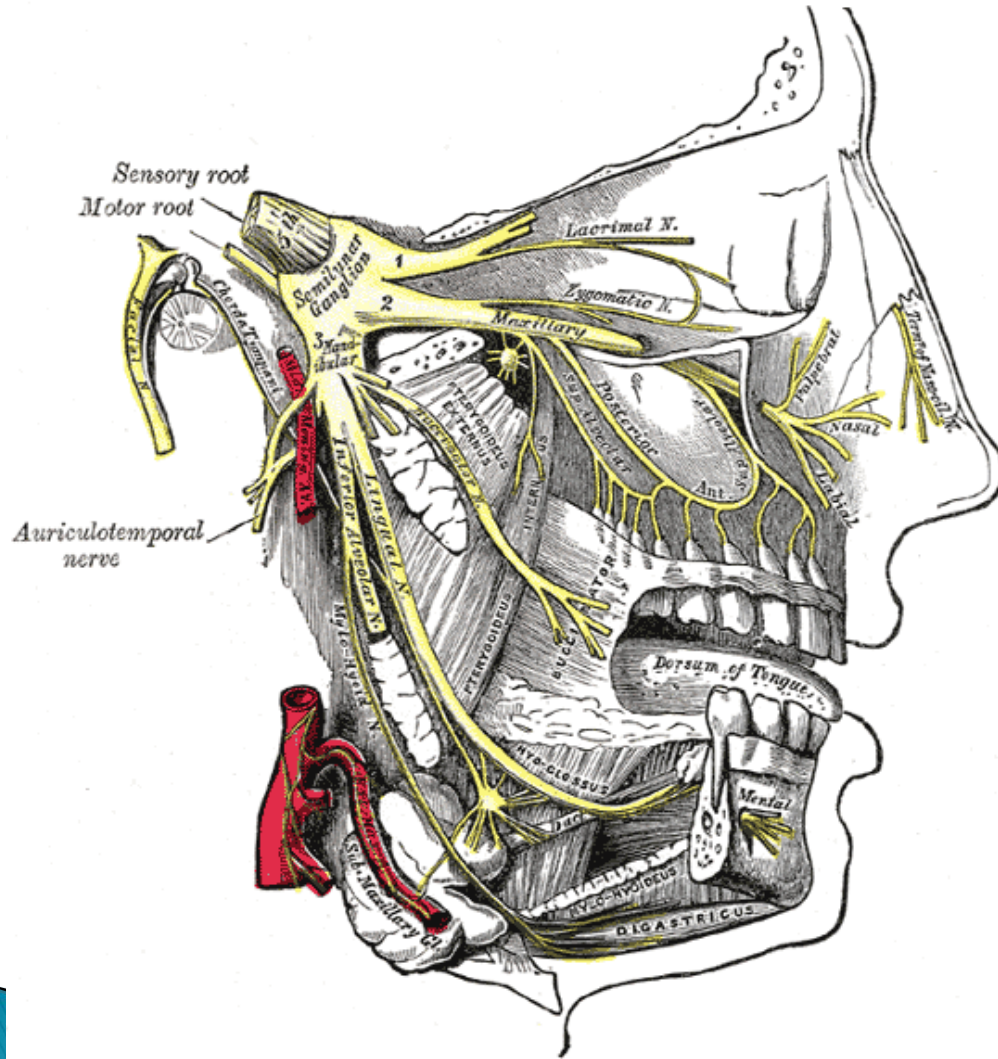
- ▶ Νευραλγία τριδύμου
  - ▶ Νευραλγία γλωσσοφαρυγγικού
  - ▶ Νευραλγία ανώτερου λαρυγγικού
1. Πρωτοπαθής νευραλγία
  2. Δευτεροπαθής νευραλγία

Diagnosis and Treatment of Trigeminal Neuralgia

Trigeminal Nerve Anatomy

Επιδημιολογικά δεδομένα

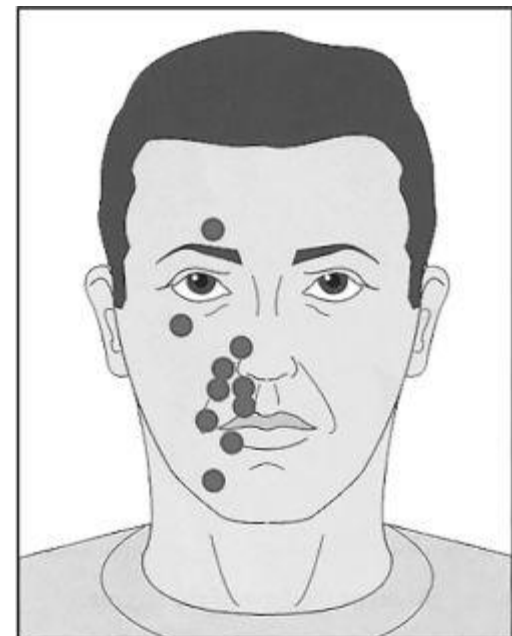
- ▶ Ελαφρά υπεροχή γυναικών
  - Γυναίκες 5.9 per 100,000 per year
  - Άνδρες 3.4 per 100,000 per year
- ▶ Αριστερή πλευρά πιο συχνά
- ▶ Περιστασιακά αναφέρονται πολλαπλά κρούσματα εντός της ίδιας οικογένειας

Νευραλγία Τριδύμου

- ▶ Επεισόδια έντονου άλγους σύντομης διάρκειας (δευτερόλεπτα μέχρι λίγα λεπτά)
- ▶ Πάντοτε ετερόπλευρα
- ▶ Κατανομή σε κλάδο τριδύμου
- ▶ Το επεισόδιο άλγους εκλύεται αυτόματα ή μετά από ερεθισμό πλήξη σημείου (trigger zones)
- ▶ Πολλαπλά επεισόδια άλγους επισυμβαίνουν μέσα σε μικρά χρονικά διάστηματα (ημέρες, εβδομάδες)
- ▶ Μεταξύ των επεισοδίων ουδέν σύμπτωμα
- ▶ Φυσιολογική αισθητικότητα στην κατανομή τριδύμου

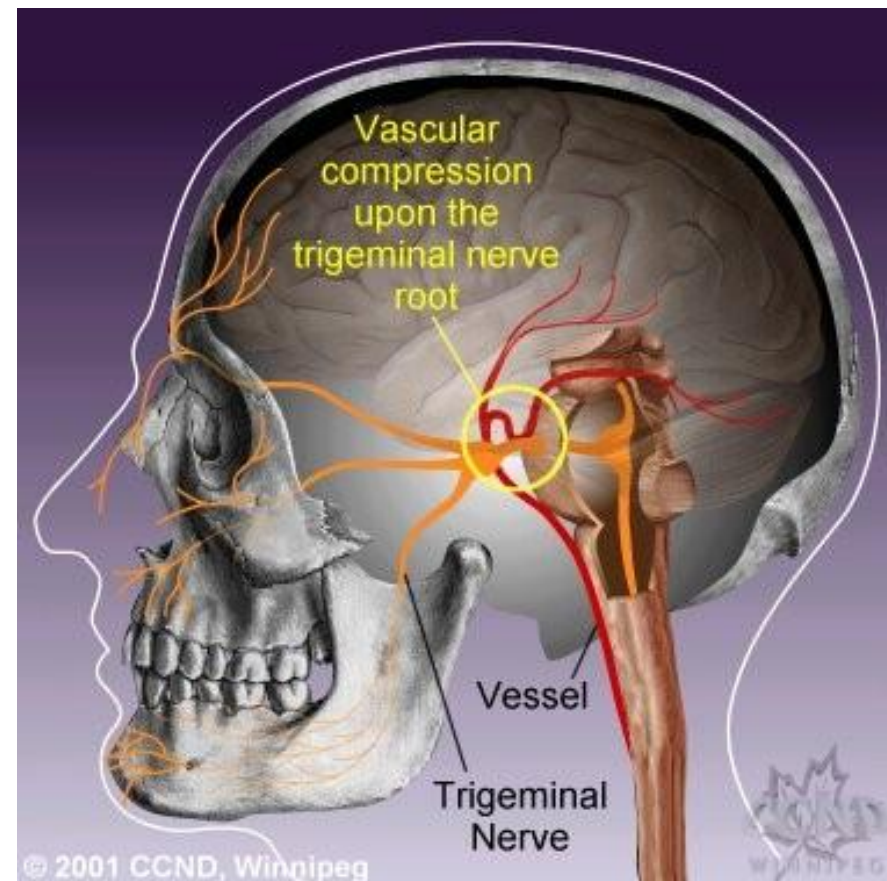
Αιτιολογία νευραλγίας τριδύμου

Πρωτοπαθής νευραλγία

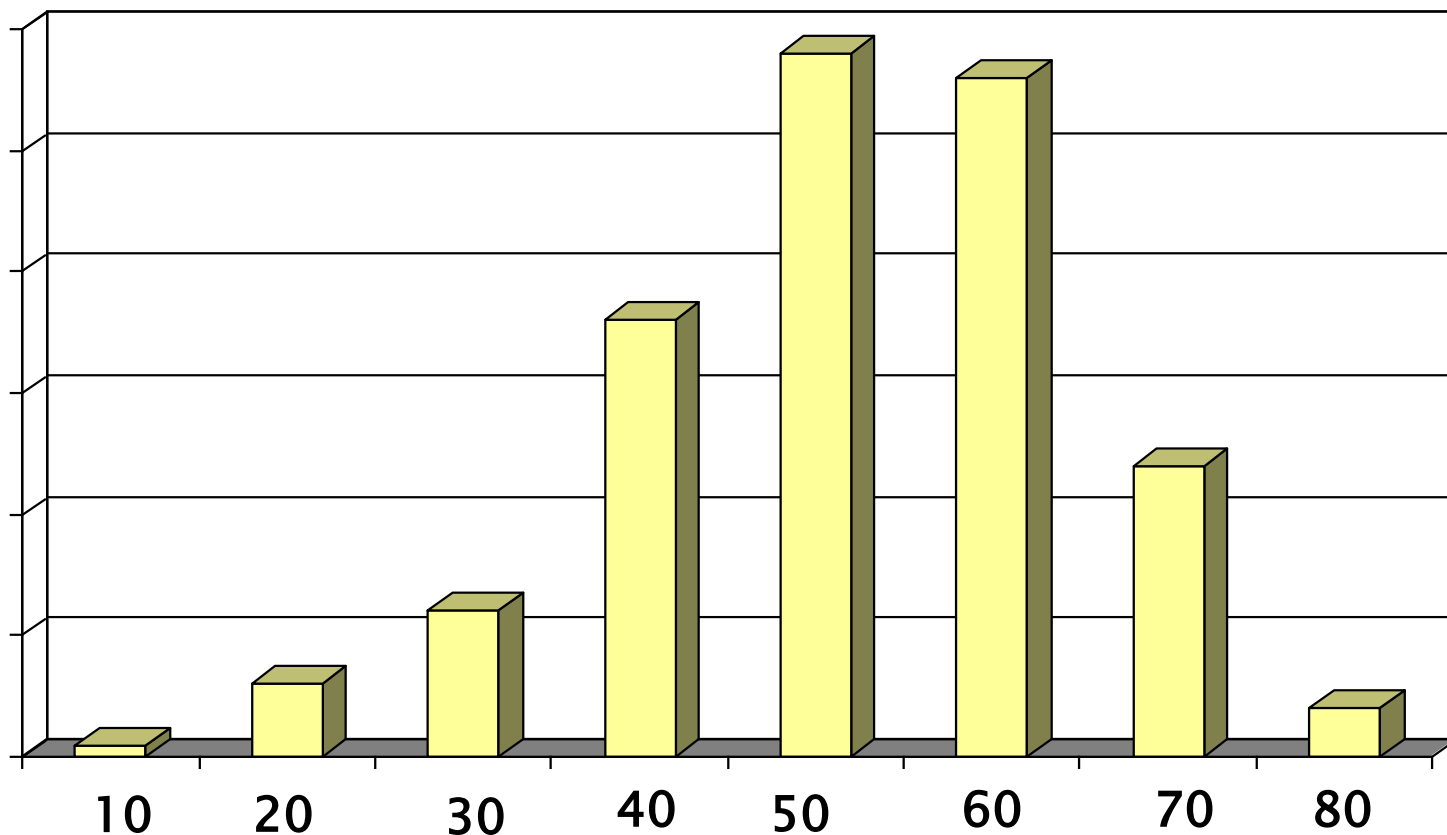
- ▶ Τύπος I (Κλασσική νευραλγία): Συνήθης εκδήλωση
- ▶ Επεισόδια παροξυσμικού άλγους
- ▶ Τύπος II (Ατυπη νευραλγία): Σπάνια εκδήλωση
- ▶ Συνεχής πόνος

Δευτεροπαθής νευραλγία

- ▶ Σε έδαφος πολλαπλής σκλήρυνσης
- ▶ Μετα-τραυματικής αιτιολογίας
- ▶ Μεθερπητική νευραλγία τριδύμου
- ▶ Πίεση επί του νεύρου
  1. Ογκοι
  2. Ανευρυσματα
  3. Αρτηριοφλεβικές διαμαρτίες

Ηλικία έναρξης

More than 70% of patients with TN are over 50 years of age at the time onset

Φαρμακολογική προσέγγιση

1. Αντιεπιληπτικά

- Tegretol (carbamazepine)
- Tripreptal (oxcarbazepine)
- Dilantin (phenytoin)
- Keppra (levateracitam)

2. Φάρμακα για νευροπαθητικό άλγος

- Neurontin (gabapentin)
- Lyrica (pregabalin)

3. Αντικαταθλιπτικά

4. Μη-στεροειδή αντιφλεγμονώδη

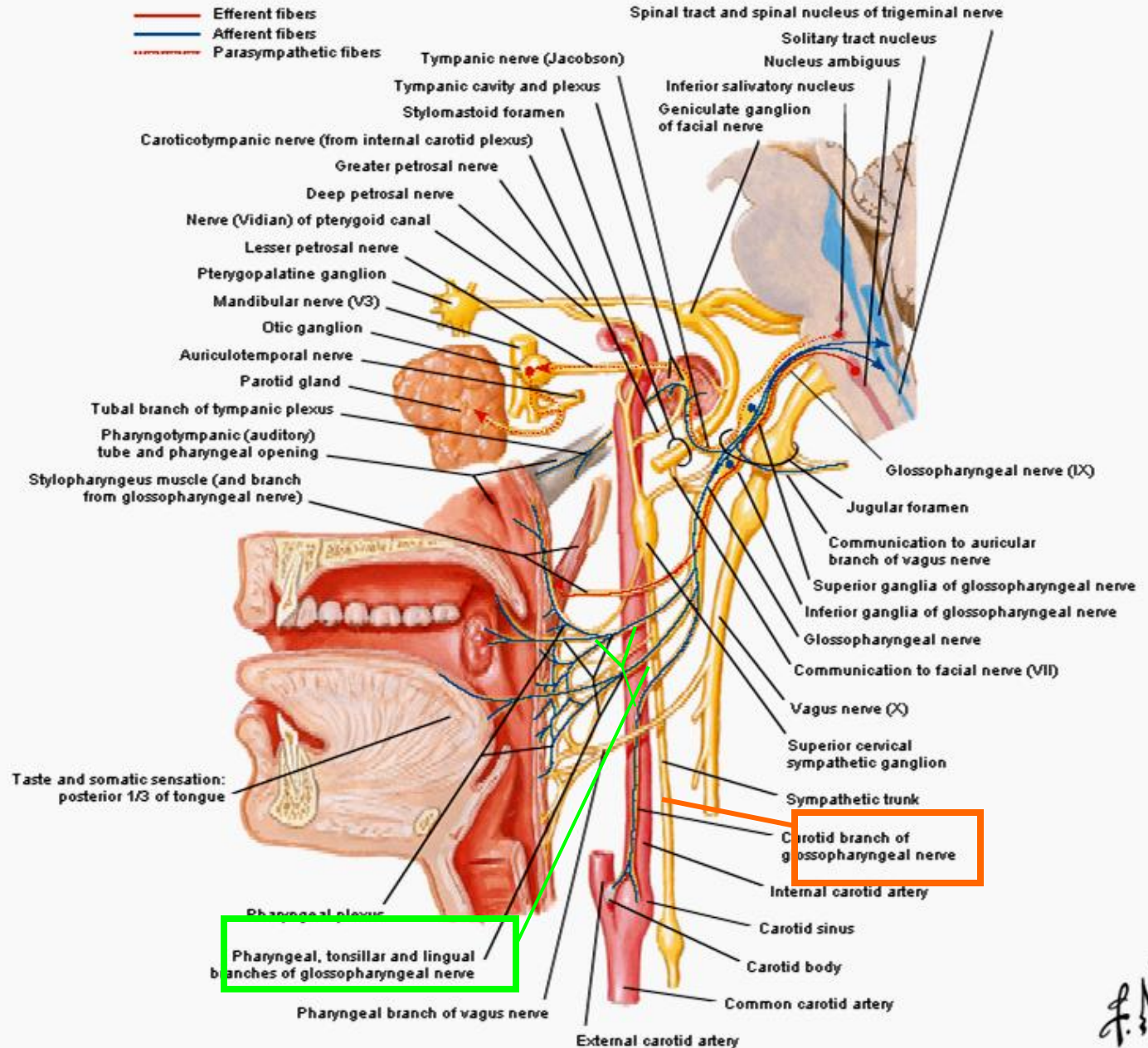
5. Οπιοειδή

Απεικονιστικός έλεγχος με MRI

- ▶ Δυνατόν να αναδείξει όγκος, ανευρυσματική διάταση αρτηρίας που προκαλεί πιεστικά φαινόμενα επί του νεύρου
- ▶ Δυνατόν να αναδείξει απομυελινωτικές εστίες συμβατές με πολλαπλή σκλήρυνση

Glossopharyngeal Nerve (IX) Schema

f.s

Νευραλγία γλωσσοφαρυγγικού

- ▶ Επεισόδια παροξυσμικού άλγους στην περιοχή κατανομής γλωσσοφαρυγγικού
- ▶ Συνήθης εντόπιση άλγους στην γλώσσα και φάρυγγα
- ▶ Ετερόπλευρος πόνος, παροξυσμικού χαρακτήρα, διάρκεια δευτερόλεπτα μέχρι 1-2 λεπτά
- ▶ Επεισόδια πόνου εμφανίζονται υπό την μορφή αθροίσεων στον χρόνο
- ▶ Μεσοδιαστήματα ελεύθερα πόνου διαρκούν ημέρες, εβδομάδες, μήνες
- ▶ Αυτόματη εμφάνιση των επεισοδίων ή προκαλούνται με την κατάποση
- ▶ Ηλικία εμφάνισης: 5^η με 7^η δεκαετία

Διάγνωση

For the test, a doctor touches the back of the throat with a **cotton-tipped applicator**. If pain results, the doctor applies a local anesthetic to the back of the throat.

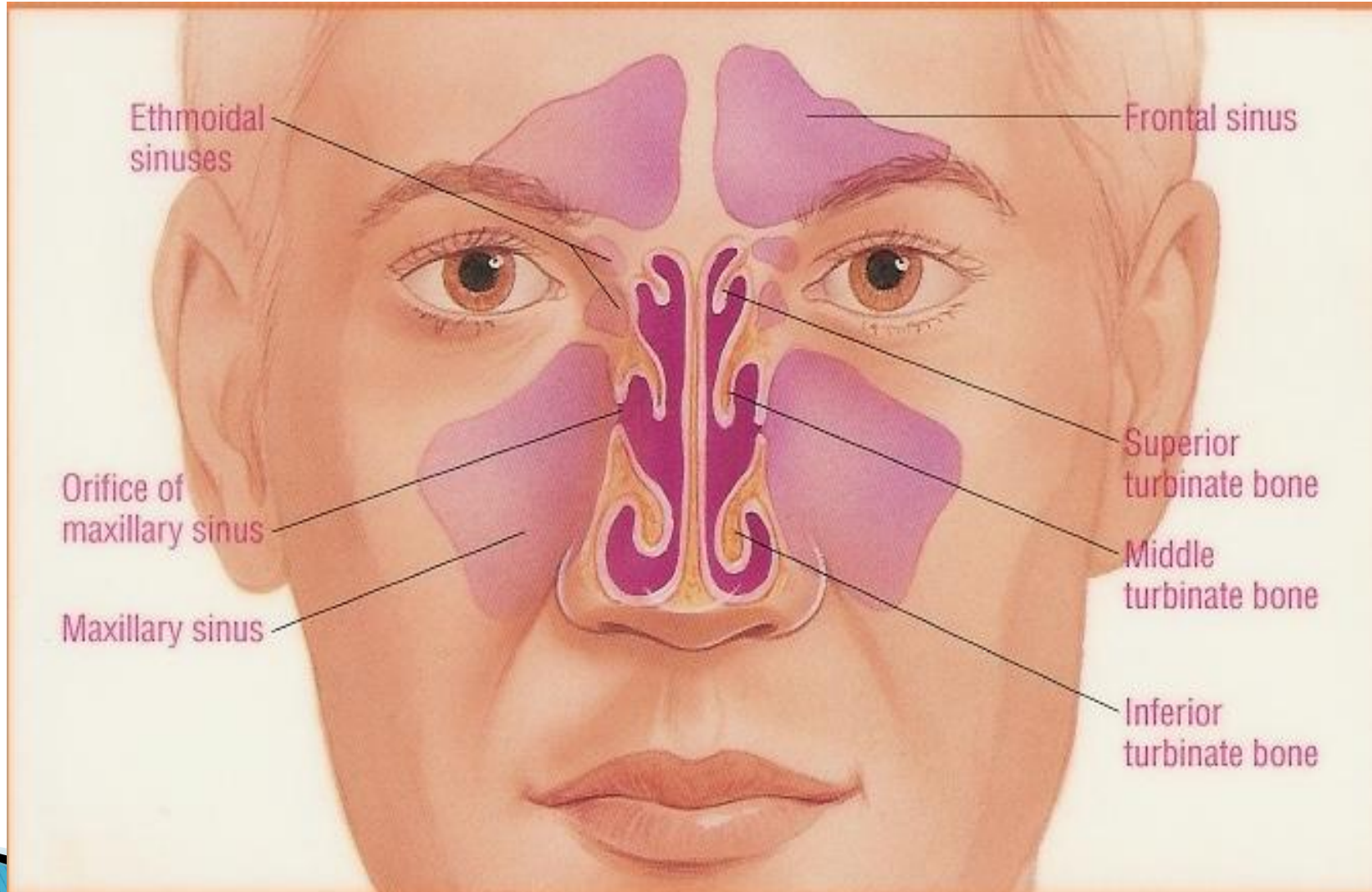
Φλεγμονώδους αιτιολογίας

- ▶ Παραρινοκολπίτιδα
- ▶ Άλλες λοιμώξεις ανώτερου αναπνευστικού
- ▶ Κροταφική αρτηρίτιδα
- ▶ Θυρεοειδίτιδα

Παραρρινοκολπίτιδα

Ανατομία

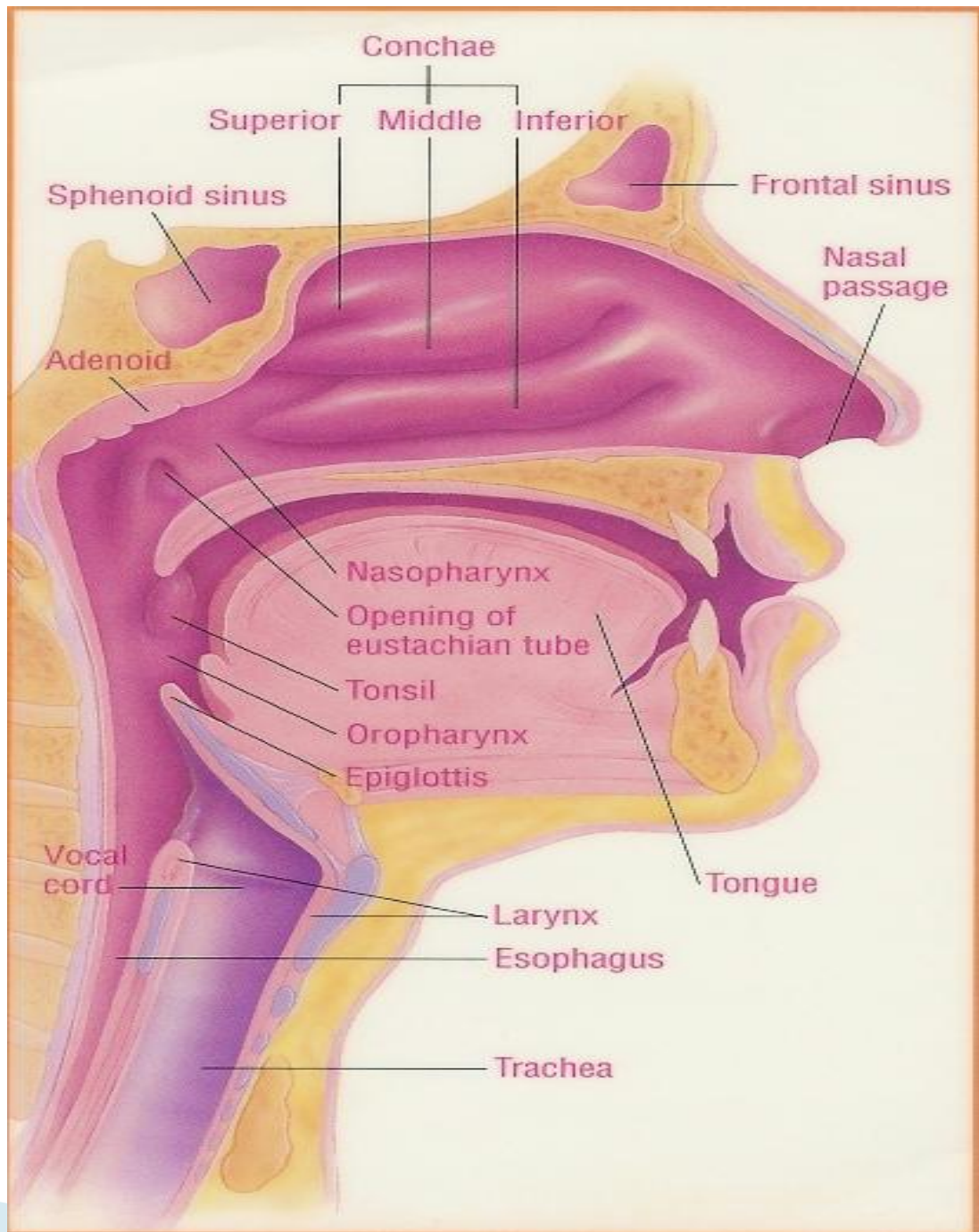
▶ Παραρρίνιοι κόλποι

Ανατομία

▶ Πλάγια όψη

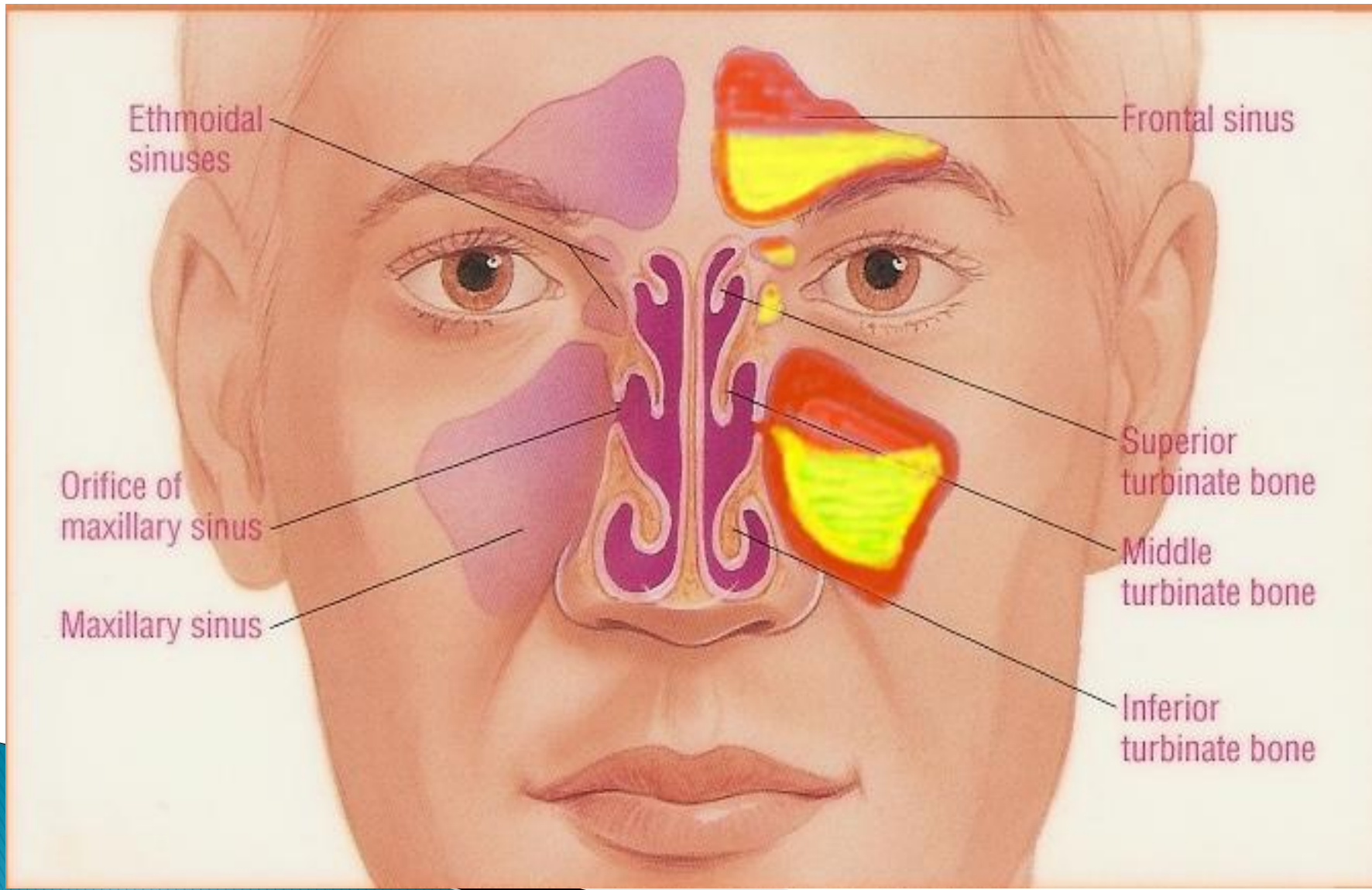

Παραρρίνιοι κόλποι

- ▶ 4 ομάδες
  - Μετωπιαίοι κόλποι: above eyes in forehead bone
  - Ιγμόρια άντρα: in cheekbones, under eyes
  - Ηθμοειδείς κόλποι: between eyes and nose
  - Σφηνοειδής κόλπος: in center of skull, behind nose and eyes

Παραρρινοκολπίτιδα

- ▶ Λοίμωξη παραρρινίων

Φαρυγγίτιδα

Κροταφική αρτηρίτιδα - 1

- Πολύ συχνή αγγειίτιδα μεγάλων και μεσαίου μεγέθους αγγείων
- Συχνή εμφάνιση σε μεγάλες ηλικίες
- Σχεδόν ποτέ σε ηλικία < 40 ετών
- Συχνότερα σε γυναίκες
- Ανοσολογικής αιτιολογίας
- Κλινική εικόνα - συμπτωματολογία: κεφαλαλγία, άλγος στον κρόταφο, διαταραχές όρασης, κίνδυνος αιφνίδιας τύφλωσης από απόφραξη κεντρικής αρτηρίας αμφιβληστροειδούς

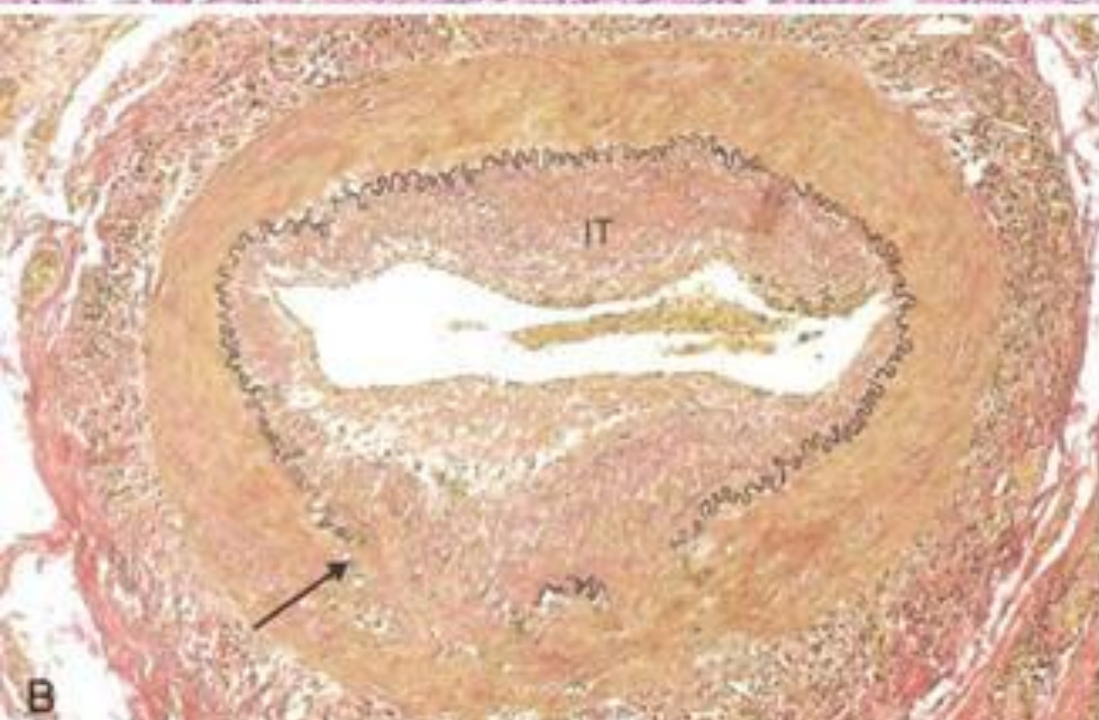
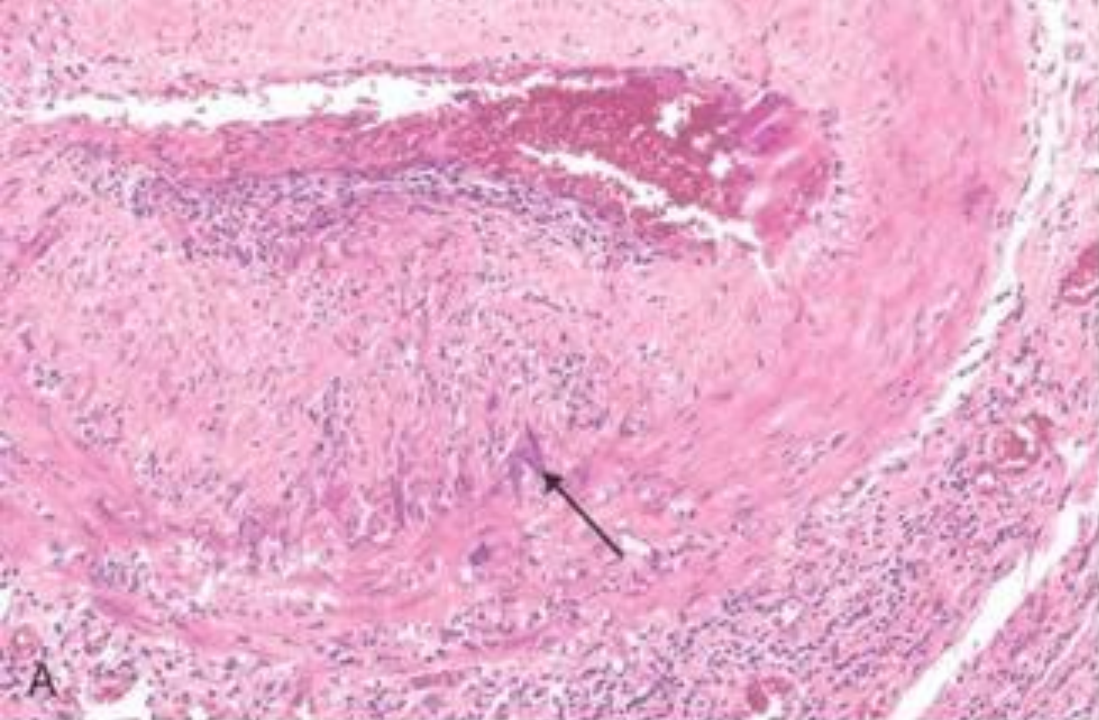
Κροταφική αρτηρίτιδα - 2

- Κλινική εικόνα - συμπτωματολογία: κεφαλαλγία, άλγος στον κρόταφο,
- Διαταραχές όρασης, κίνδυνος αιφνίδιας τύφλωσης από απόφραξη κεντρικής αρτηρίας αμφιβληστροειδούς
- Συχνά η νόσος συνοδεύεται από πυρετική κίνηση, καταβολή και αδυναμία λόγω αναιμίας
- Σπάνια εμφάνιση διαλειπούσης χωλότητας κάτω γνάθου

Κροταφική αρτηρίτιδα - 3

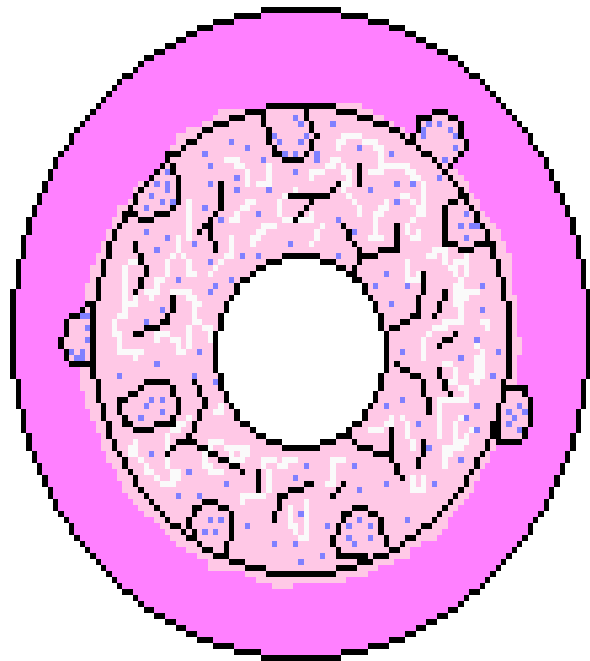
- Αντικειμενική εξέταση: επώδυνη σκληρία κατά την ψηλάφηση στην πορεία των κροταφικών, άσφυγμες κροταφικές
- Εργαστηριακός έλεγχος
- Αναιμία, τριψήφια ΤΚΕ
- CRP αυξημένη
- Διάγνωση:
  1. Triplex κροταφικών
  2. PET-CT scan
  3. Βιοψία κροταφικής
- Θεραπεία: Κορτικοειδή

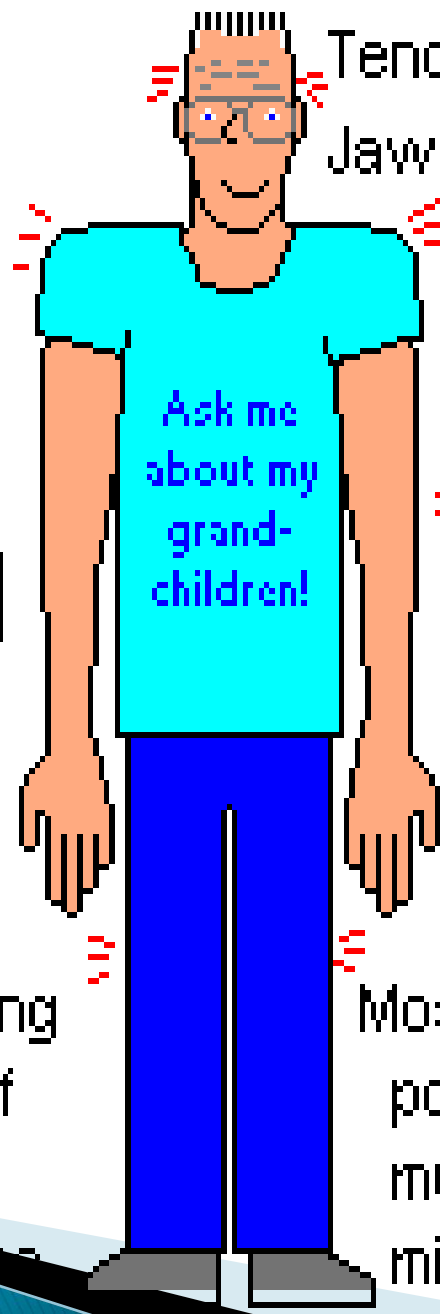

Temporal Arteritis

Easy to diagnose and treat -- if you think of it.

Granulomatous thickening of the inner portions of the branches of the external carotid artery.

Tender temporal arteries
Jaw gets tired chewing.

Physical exam and labs are otherwise nonrevealing.

Easily mistaken for "tension headaches" -- until one or both eyes suddenly go blind.

Most patients also have polymyalgia rheumatica, muscle aches easily mistaken for "rheumatism."

Tip: These patients have high sed rates!

Κροταφική, γιγαντοκυτταρική αρτηρίτιδα

- Μακροσκοπική εικόνα: πάχυνση αρτηρίας, άσφυγη αρτηρία
- Μικροσκοπική εικόνα:
  - a. Παρουσία κοκκιωμάτων και γιγαντοκυττάρων (μακροφάγα)
  - b. Καταστροφή έσω χιτώνα αρτηρίας
  - c. Μη-ειδική φλεγμονώδη διήθηση σε όλο το πάχος του τοιχώματος
  - d. Παλαιές βλάβες: ίνωση, πάχυνση, απόφραξη

Υποξεία θυρεοειδίτιδα (de Quervain's)

Θυρεοειδίτιδες – Ταξινόμηση

Hashimoto's thyroiditis	Chronic lymphocytic thyroiditis, Chronic autoimmune thyroiditis, Lymphadenoid goiter
Painless postpartum thyroiditis	Postpartum thyroiditis, Subacute lymphocytic thyroiditis
Painless sporadic thyroiditis	Silent sporadic thyroiditis, subacute lymphocytic thyroiditis
Painful subacute thyroiditis	Subacute thyroiditis, de Quervain's thyroiditis, Giant-cell thyroiditis, Subacute granulomatous thyroiditis, pseudogranulomatous thyroiditis
Suppurative thyroiditis	Infectious thyroiditis, Acute suppurative thyroiditis, pyrogenic thyroiditis, bacterial thyroiditis
Drug-induced thyroiditis (amiodarone, lithium, interferon alfa, interleukin-2)	
Riedel's thyroiditis	Fibrous thyroiditis

Υποξεία θυρεοειδίτιδα – 1

- ▶ 5:1 υπεροχή γυναικών
- ▶ Ηλικία εμφάνισης: 20–60 έτη
- ▶ Πρόδρομα συμπτώματα (μυαλγίες, πυρετός, φαρυγγίτις)
- ▶ Συσχέτιση με λοίμωξη με enterovirus
- ▶ Κλινική εικόνα: πυρετός, άλγος στην πρόσθια τραχηλική χώρα
- ▶ Συχνή εμφάνιση σαν πυρετός αγνώστου αιτιολογίας (άλγος ελάχιστο ή δεν τονίζεται–υποεκτιμάται από τον ασθενή)
- ▶ 50–60% εμφανίζουν συμπτωματολογία υπερθυρεοειδισμού
- ▶ 10% πιθανότητα υποτροπής νόσου
- ▶ Αποκατάσταση θυρεοειδικής λειτουργίας σε 90%
- ▶ 10% υποθυρεοειδισμός μόνιμος
- ▶ Ανιχνεύονται αντιθυρεοειδικά αντισώματα

Υποξεία θυρεοειδίτιδα – 2

- ▶ Αντικειμενική εξέταση: άλγος στην ψηλάφηση στην περιοχή του θυρεοειδούς
- ▶ Εργαστηριακός έλεγχος: Αναιμία, τριψήφια ΤΚΕ
- ▶ T3, T4 αυξημένα
- ▶ TSH πολύ ελαττωμένη
- ▶ Χαρακτηριστικό σπινθηρογράφημα θυρεοειδούς (απουσία πρόσληψης)

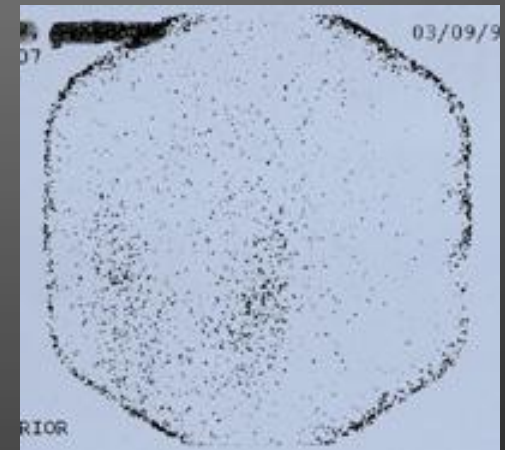
Radioactive Iodine Uptake Scans

Normal uptake in 30yo woman with postpartum painless thyroiditis

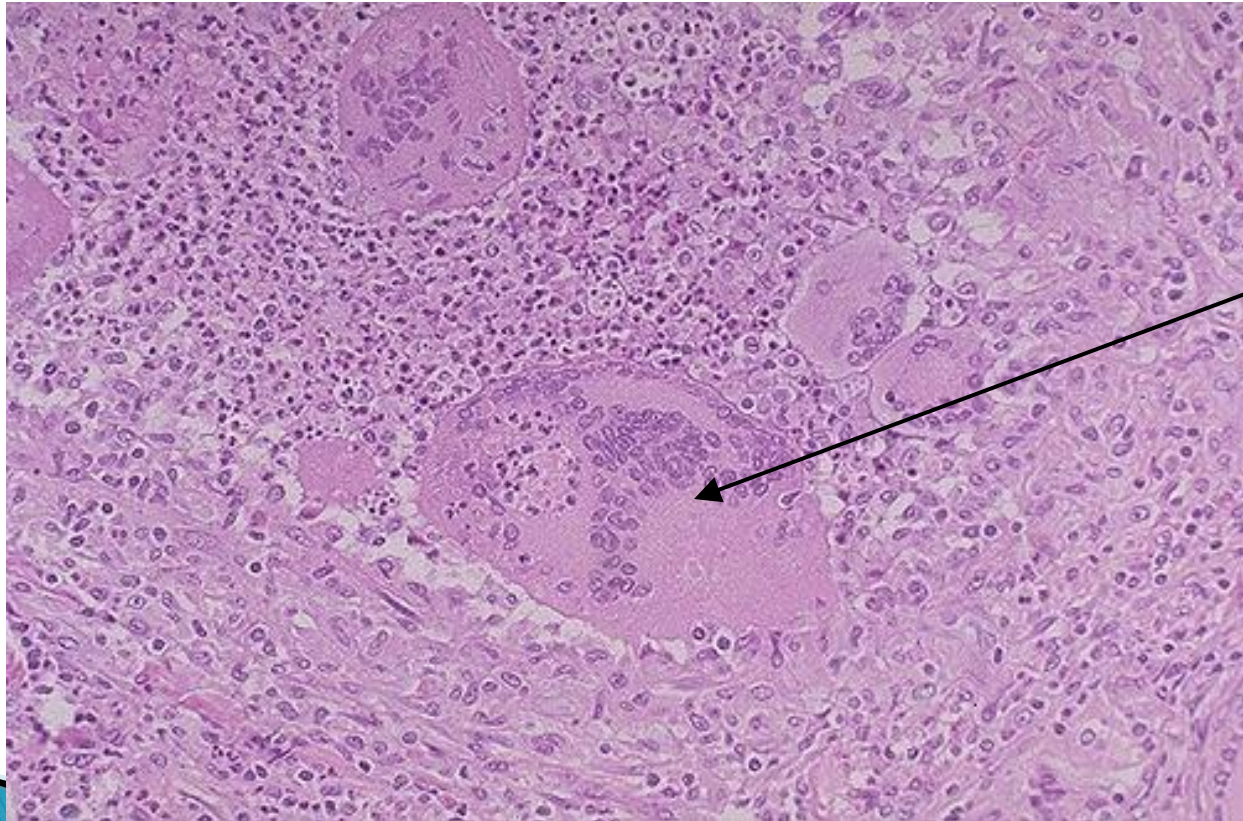

Increased uptake in 52yo woman with Grave's disease

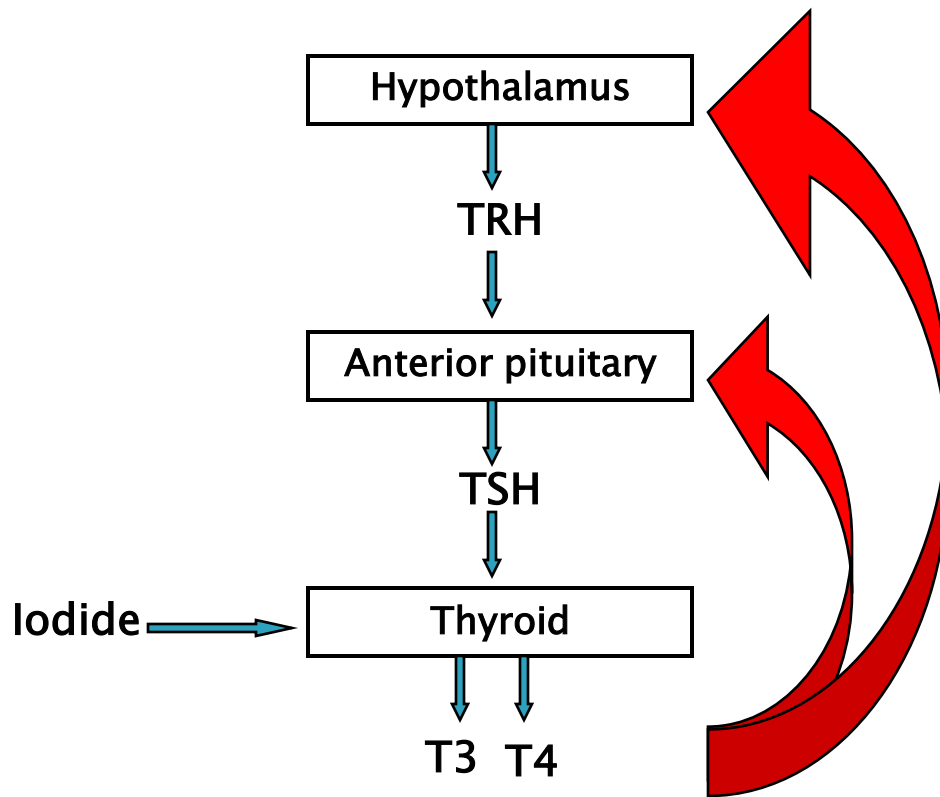
Decreased uptake in 42yo woman with subacute granulomatous thyroiditis

Subacute thyroiditis – pathology

Multinucleated
giant cell

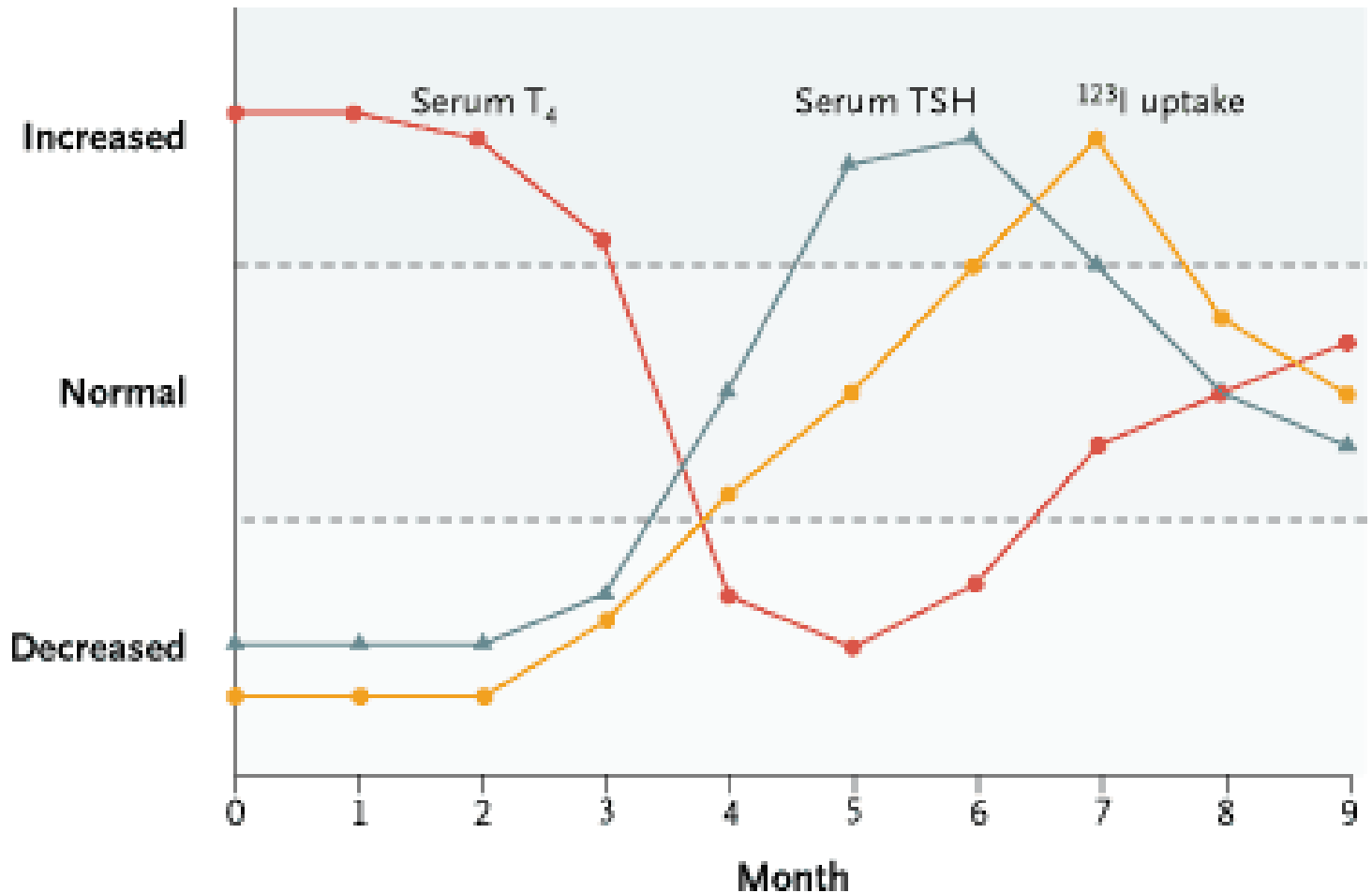
Remember this?

Πορεία νόσου

Figure 2. Clinical Course of Painful Subacute Thyroiditis

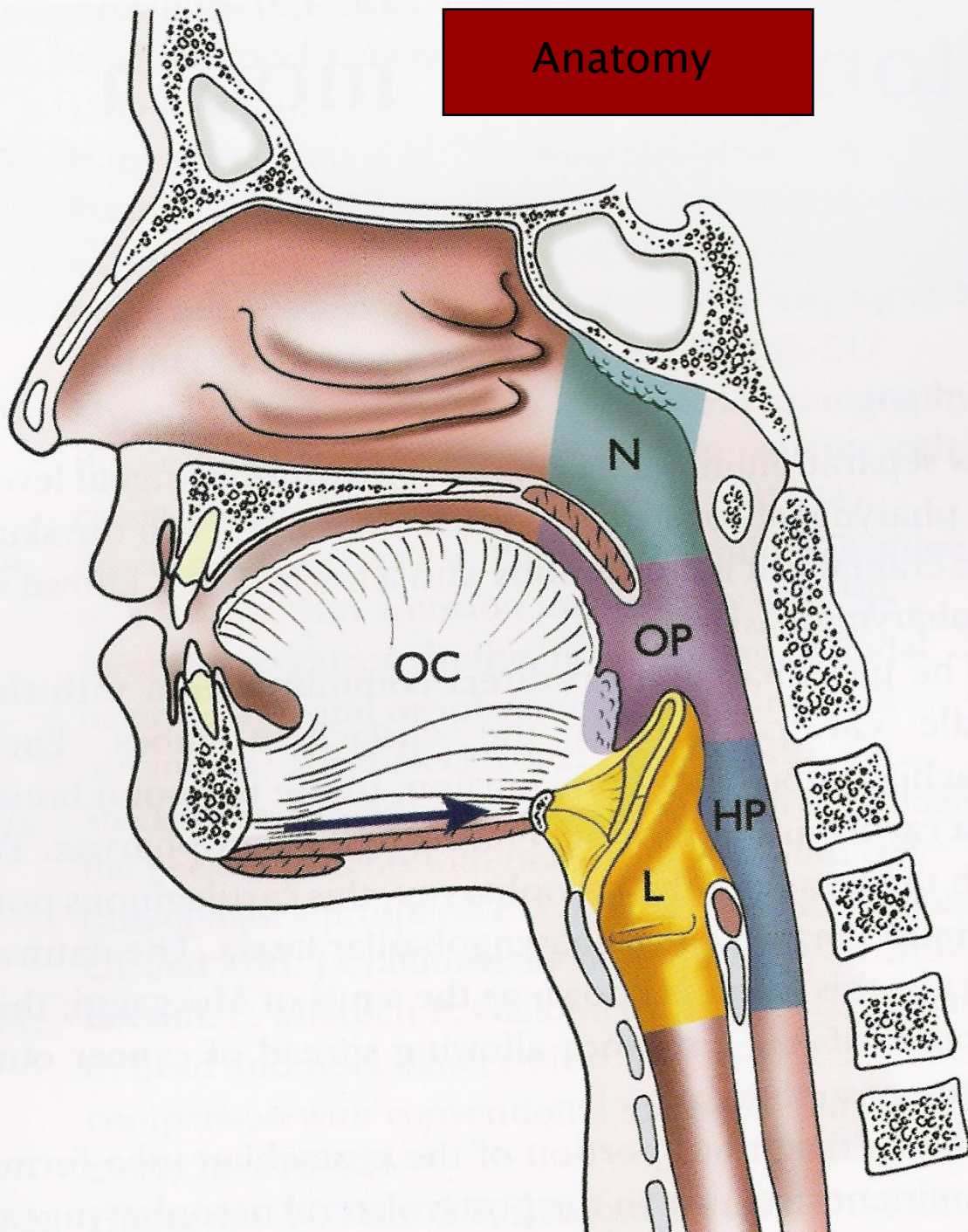

Θεραπεία

- ▶ Beta blockers – for symptomatic relief tachycardia/palpitations
  - propranolol
- ▶ Αντιθυρεοειδικά – contraindicated in absence of overproduction
  - Methimazole
  - carbimazole
- ▶ Κορτικοειδή – may be useful in reducing severe pain/fever, ?shorter course?
- ▶ NSAIDs – for mild pain control

Καρκίνος ρινοφάρυγγα

Anatomy

Επιδημιολογία

- ▶ Επίπτωση 1 / 100000 / έτος
- ▶ Συχνότερη επίπτωση σε
  - Νότια Κίνα: Hong Kong 15–30/100000
  - Βόρεια Αφρική
  - Αλάσκα
- ▶ Γενετικοί, και περιβαλλοντικοί παράγοντες
- ▶ Λοίμωξη από EBV

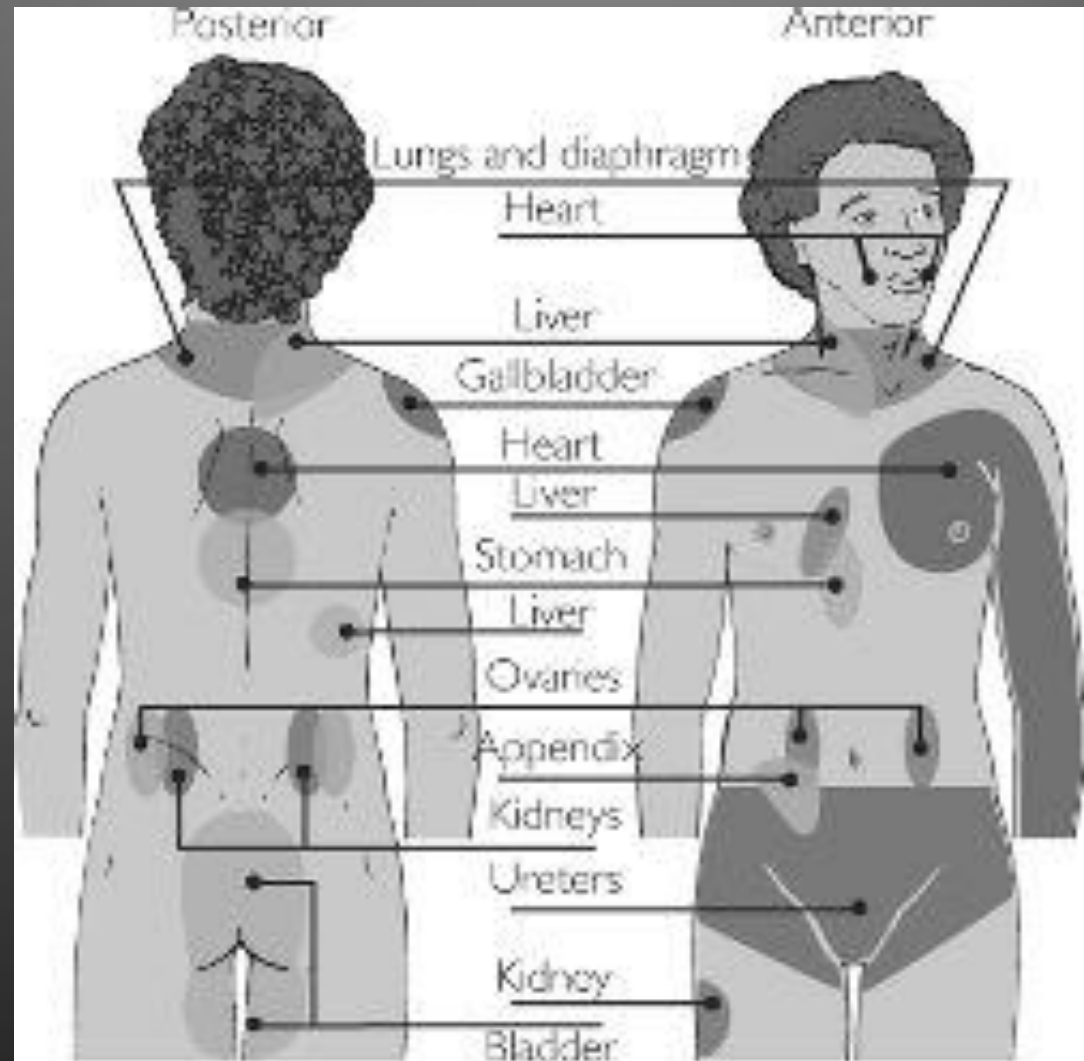
Συμπτώματα/ σημεία

- ▶ Επίσταξη και ρινική συμφόρηση η ρινικές εκκρίσεις
  - Μάζα σε ρινοφάρυγγα
- ▶ Συμπτωματολογία ωτίτιδας, διαταραχές ακοής
  - Απόφραξη ευσταχιανούς σάλπιγγας
- ▶ Κεφαλαλγία, άλγος στον φάρυγγα, διπλωπία
  - Επέκταση σε βάση κρανίου, πάρεση 5^η 6^η εγκεφαλική συζυγία
- ▶ Τραχηλική λεμφαδενοπάθεια

ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΟΣ ΠΟΝΟΣ

Referred Pain

The pain is felt in an area distant from that in which the causative pathology is located

Αντανεκλαστικός πόνος

- ▶ Εντόπιση κάτω γνάθος, ώμοι
- ▶ Ισχαιμία μυοκαρδίου

Γαστρο-οισοφαγική παλινδρόμηση (ΓΟΠ)

Heartburn Is Classic Symptom of GERD

- **Substernal burning and/or regurgitation**
- **Postprandial**
- **Aggravated by change in position**
- **Prompt relief by antacids**

